

**KONFERENCIJA O PRISTUPANJU
EUROPSKOJ UNIJI
– CRNA GORA –**

**Bruxelles, 10. srpnja 2026.
(OR. en)**

AD 55/26

LIMITE

CONF-ME 19

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE
 – Poglavlje 29.: carinska unija

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE

Pregovaračko poglavlje 29.: carinska unija

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu na Konferenciji o pristupanju s Crnom Gorom (AD 23/12 CONF-ME 2/12) i podliježe pregovaračkim načelima koja su u njemu odobrena, a posebno sljedećim načelima:

- mišljenje bilo koje stranke o nekom pregovaračkom poglavlju ni na koji način neće dovesti u pitanje stajalište koje se može zauzeti o drugim poglavljima;
- sporazumi – čak i djelomični sporazumi – postignuti tijekom pregovora o poglavljima koja treba redom ispitati ne mogu se smatrati konačnima dok se ne uspostavi sveobuhvatni sporazum;
- zahtjevima navedenima u točkama 24., 28., 41. i 44. pregovaračkog okvira.

EU potiče Crnu Goru da nastavi postupak usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a, napominjući da do njezina pristupanja na snagu može stupiti dodatna pravna stečevina, osigura njezinu učinkovitu provedbu i izvršavanje te da prije pristupanja izradi politike i instrumente što bliže politikama i instrumentima EU-a.

EU prima na znanje da Crna Gora u svojim pregovaračkim stajalištima AD 15/14 REV 2 CONF-ME 10 i AD 11/26 CONF-ME 10 prihvaća pravnu stečevinu iz poglavlja 29. koja je bila na snazi 16. travnja 2026. te da izjavljuje da će je biti spremna provesti do datuma pristupanja Europskoj uniji.

EU podsjeća na to da smatra nužnim da se u Ugovor o pristupanju s Crnom Gorom uključe, među ostalim, odredbe o sljedećim točkama:

- odredba kojom se nakon pristupanja osigurava nastavak valjanosti dokaza o podrijetlu izdanih prije pristupanja u okviru preferencijalnih sporazuma koje je Crna Gora sklopila s trećim zemljama. Ta je mjera nužna za održavanje i poštovanje pravne sigurnosti i povjerenja gospodarskih subjekata;
- odredbe o carinskom skladištenju, unutarnjoj preradi i privremenom uvozu. Takve su odredbe nužne kako bi se utvrdili uvjeti pod kojima se ti postupci provode;
- odredbe o otpustu, naplati i povratu carina. Takve su odredbe nužne za pravilno upravljanje vlastitim sredstvima Europske unije.

Ako se u dotičnim odredbama upućuje na Uredbu (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (preinaka), uključujući njezine provedbene i delegirane akte, takva se upućivanja smatraju upućivanjima na novi Carinski zakonik Unije, kada se on počne primjenjivati.

EU smatra da bi u Aktu o pristupanju trebalo utvrditi da Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, može prilagoditi odredbe Akta o pristupanju koje se odnose na carinsku uniju, a koje bi se mogle pokazati potrebnima zbog izmjene pravila Unije. Takve se prilagodbe mogu napraviti i prije dana pristupanja.

Carinsko zakonodavstvo

EU prima na znanje da Crna Gora od otvaranja pregovora o ovom poglavlju 2014. kontinuirano usklađuje svoje nacionalno carinsko zakonodavstvo s carinskom pravnom stečevinom EU-a.

EU primjećuje da je carinski zakon Crne Gore općenito usklađen s Carinskim zakonikom Unije i odgovarajućim sekundarnim zakonodavstvom, kao i s pravnom stečevinom EU-a o uzajamnoj administrativnoj pomoći. Carinski zakon i relevantni nacionalni propisi i pravilnici sadržavaju odredbe o općim carinskim pravilima i postupcima, carinskom statusu i provožu, određivanju carinske vrijednosti, carinskim klasifikacijama i tarifama, pravilima o podrijetlu, upravljanju rizicima u carinskim pitanjima i sigurnosnim aspektima, uključujući program za ovlaštene gospodarske subjekte, koje su općenito usklađene s odgovarajućim odredbama Carinskog zakonika Unije.

Nadalje, u području carinske klasifikacije i tarife EU pozdravlja godišnje izmjene Zakona o carinskoj tarifi kako bi se osiguralo kontinuirano usklađivanje crnogorskog zakonodavstva s godišnjim izmjenama Uredbe Vijeća br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi.

EU prima na znanje da je u području oslobođenja od carina zakonodavstvo Crne Gore u velikoj mjeri usklađeno s pravnom stečevinom EU-a. EU očekuje da će Crna Gora do dana pristupanja uskladiti svoja pravila o izuzećima povezanim s uvozom piva u osobnoj prtljazi putnika s pravilima EU-a. EU ističe da se nacionalna izuzeća koja nisu dopuštena u EU-u moraju prestati primjenjivati do dana pristupanja Crne Gore EU-u.

EU pozdravlja plan Crne Gore da donese novi zakon o jedinstvenom sučelju kojim će se osigurati pravna osnova za provedbu pravne stečevine EU-a o okruženju jedinstvenog sučelja za carinu, kao i njezine postrožene regulatorne odredbe o slobodnim zonama usmjerene na poboljšanje kontrolnih mehanizama unutar slobodnih zona, jačanje carinskog nadzora, transparentnosti i usklađenosti s međunarodnim standardima.

EU pozdravlja i činjenicu da je Crna Gora ratificirala Konvenciju o zajedničkom proвозnom postupku (CTC) i Konvenciju o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom (SAD) te da je pristupila tim konvencijama 1. studenoga 2025.

U pogledu carinske provedbe prava intelektualnog vlasništva EU pozdravlja usklađivanje Crne Gore s pravnom stečevinom EU-a.

U pogledu carinske provjere kulturnih dobara EU primjećuje da je Crna Gora u velikoj mjeri usklađena s pravnom stečevinom EU-a. EU poziva Crnu Goru da što prije donese zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 116/2009, Provedbene uredbe br. 1081/2012, Uredbe Vijeća br. 2019/880 i Provedbene uredbe br. 2021/1079.

U pogledu carinske kontrole gotovine, crnogorski pravni okvir kojim se uređuje kontrola prekograničnog kretanja gotovine tek se treba uskladiti s pravnom stečevinom EU-a. EU potiče Crnu Goru da u potpunosti uskladi svoje zakonodavstvo o kontroli gotovine s pravnom stečevinom EU-a.

EU primjećuje da je pravni okvir Crne Gore za carinsku provjeru prekursora za droge općenito usklađen s pravnom stečevinom EU-a i očekuje od Crne Gore da dovrši usklađivanje do dana pristupanja.

EU prima na znanje dobar napredak koji je Crna Gora ostvarila kao i njezinu predanost primjeni cjelokupne pravne stečevine EU-a iz poglavlja 29. i prenošenju svih izmjena te pravne stečevine u njezino zakonodavstvo do dana pristupanja. EU podsjeća na to da će se carinsko zakonodavstvo EU-a izravno primjenjivati u Crnoj Gori od dana pristupanja i da bi Crna Gora trebala poduzeti odgovarajuće korake s ciljem ukidanja ili izmjene, prema potrebi, svih odredaba u relevantnim bilateralnim sporazumima koje možda nisu u skladu s pravnom stečevinom EU-a do dana pristupanja.

EU poziva Crnu Goru da ga redovito obavješćuje o razvoju događaja i koracima poduzetima u pogledu daljnjeg usklađivanja svojeg carinskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a.

EU ističe da se donošenjem navedenih zakonodavnih odredaba ispunjavaju zahtjevi iz prvog mjerila za zatvaranje iz dokumenta AD 33/14 CONF 27.

Administrativni i organizacijski kapaciteti

EU prima na znanje posvećenost Crne Gore tome da po pristupanju bude spremna osigurati jedinstvenu i učinkovitu primjenu carinske pravne stečevine. EU očekuje od Crne Gore da do dana pristupanja ispuni svoje obveze u pogledu poboljšanja provedbenih kapaciteta u području carina.

Administrativni ustroj

EU prima na znanje napredak koji je crnogorska Uprava carina ostvarila u jačanju vlastitih kapaciteta za učinkovitu provedbu i izvršavanje carinskog zakonodavstva.

EU pozdravlja donošenje pravilnika o unutarnjoj organizaciji i klasifikaciji radnih mjesta u listopadu 2025., kojim se utvrđuje organizacijska struktura te broj i klasifikacija radnih mjesta u Upravi carina. EU prima na znanje da je Crna Gora u listopadu 2024. usvojila sveobuhvatnu poslovnu strategiju i akcijski plan za Upravu carina za razdoblje 2024. – 2026., koje dosljedno provodi. U kolovozu 2025. usvojena je strategija upravljanja ljudskim resursima za razdoblje 2025. – 2026. kao i strategija osposobljavanja.

EU nadalje prima na znanje odjel carinske uprave za unutarnju kontrolu koji dobro funkcionira i potiče ga da nastavi sa svojim radom neovisno. EU pozdravlja proaktivan pristup Uprave carina provedbi mjera za sprečavanje korupcije i osiguravanje visoke razine integriteta.

EU pozdravlja donošenje Zakona o slobodnim zonama kojim se proširuju ovlasti carine za kontrolu i nadzor robe u slobodnim zonama te potiče Crnu Goru da bez odgode osigura njegovu potpunu provedbu.

EU poziva Crnu Goru da nastavi jačati svoje administrativne kapacitete za učinkovitu provedbu i izvršavanje pravne stečevine EU-a iz ovog poglavlja. EU pozdravlja predanost Crne Gore jačanju vlastitih carinskih kapaciteta kako bi se mogla nositi s većim obujmom trgovine, ispuniti svoju odgovornost za prikupljanje sredstava EU-a te osigurati jednaku razinu kontrole robe koja prelazi vanjske granice EU-a nakon pristupanja Crne Gore EU-u. EU podsjeća Crnu Goru na to da je ključno ojačati provedbu i digitalne kapacitete u području carine jer će Crna Gora od dana pristupanja biti odgovorna za carinske postupke i kontrole robe koja ulazi u carinsku uniju EU-a, a time i jedinstveno tržište.

EU stoga pozdravlja snažnu predanost Crne Gore da do pristupanja poduzme mjere za daljnje poboljšanje kapaciteta Uprave carina u području ljudskih resursa, osposobljavanja, opreme za carinske provjere, mjerenja uspješnosti, modernizacije carinskih postupaka i postupaka carinjenja, poboljšanja carinskih provjera i provedbenih kapaciteta radi učinkovite provedbe pravne stečevine.

EU očekuje od Crne Gore da ga redovito obavješćuje o razvoju događaja i koracima poduzetima u tom pogledu. EU primjećuje da je Crna Gora pripremila nekoliko akcijskih planova s konkretnim ključnim etapama i rezultatima za jačanje svojih provedbenih kapaciteta. Europska komisija pomno će pratiti provedbu tih akcijskih planova. Konkretno, EU očekuje da Crna Gora do dana pristupanja poveća broj carinskih službenika (uključujući IT stručnjake) za najmanje 40 službenika zaposlenih na puno radno vrijeme godišnje (što odgovara 10 % trenutnog broja službenika). EU naglašava da će crnogorska carinska uprava od dana pristupanja morati upravljati i nadzirati granice Crne Gore u interesu građana i trgovačkih subjekata EU-a jer te će granice tada biti vanjske granice Unije.

EU ističe da se navedenim djelovanjima ispunjavaju zahtjevi iz drugog mjerila za zatvaranje iz dokumenta AD 33/14 CONF 27.

Digitalno carinsko okruženje

EU naglašava da pristupanje EU-u zahtijeva potpunu digitalizaciju carinskih postupaka i međupovezanost digitalnih sustava koje upotrebljava Uprava carina Crne Gore s digitalnim carinskim okruženjem EU-a.

EU pozitivno ocjenjuje provedbu 6. faze novog kompjuteriziranog provoznog sustava (NCTS) u Crnoj Gori i poboljšanja njezinih nacionalnih carinskih informacijskih sustava dodatnim funkcijama u području obrade carinskih deklaracija i carinskih odluka, automatiziranog upravljanja rizikom i obrade prethodnih podataka o pomorskom i poštanskom prometu.

EU potvrđuje da je Crna Gora donijela ambiciozne planove za razvoj svih digitalnih carinskih sustava koji moraju biti dostupni u Crnoj Gori kako bi do dana pristupanja mogla provesti carinsku pravnu stečevinu EU-a u digitalnom okruženju koje je u potpunosti usklađeno sa standardima i zahtjevima EU-a te da je osigurala potrebna proračunska sredstva. EU posebno primjećuje da je Crna Gora donijela nacionalni program za razvoj, ispitivanje i puštanje u rad 11 nacionalnih komponenti digitalnih carinskih sustava EU-a, koje je donirala Financijska uprava Republike Slovenije, kao i automatiziranog sustava izvoza (AES) i sustava kontrole uvoza druge generacije (ICS2).

EU poziva Crnu Goru da donese detaljniji nacionalni program provedbe, uključujući konkretne i ostvarive rokove, ključne etape i rezultate za svaku fazu projekta, da osigura pouzdan sustav za praćenje privremenih ključnih etapa i uspostavi okvir upravljanja kojim se olakšava otvoren dijalog s unutarnjim i vanjskim dionicima. U skladu s tim EU poziva Crnu Goru da uspostavi odgovarajući sustav upravljanja koji bi uključio različite odjele i više rukovodstvo kako bi se upravljalo potrebnom digitalnom provedbom i pratilo je te kako bi se uklonili svi utvrđeni rizici. Nadalje, EU poziva Crnu Goru da u okviru Uprave carina izgradi i održava kapacitete za upravljanje projektima s poslovnog i informatičkog aspekta (ljudski resursi u Upravi carina) i osigura neprekinutu potporu vanjskih izvođača te potiče učinkovitu suradnju i koordinaciju sa službama Komisije. Osim toga, EU poziva Crnu Goru da razvije i uspostavi strategiju za tranziciju i osposobljavanje carinskih službenika i gospodarskih subjekata te da dodijeli i osigura resurse za kontinuirani razvoj i održavanje sustava u skladu s razvojem digitalnog carinskog okruženja EU-a.

Stoga EU potiče Crnu Goru da prije pristupanja znatno ojača svoje napore za razvoj, testiranje i uvođenje digitalnih sustava potrebnih za digitalizaciju carinskih postupaka na nacionalnoj razini, osiguravanje automatiziranog upravljanja rizikom i odgovarajućih kontrola tokova robe te zaštitu vanjskih granica EU-a.

EU naglašava da je važno da Crna Gora poduzme odgovarajuće mjere kako bi ispunila navedene zahtjeve jer će integracija Crne Gore u carinsku uniju EU-a od dana pristupanja biti moguća samo ako Uprava carina uvede sve potrebne digitalne sustave EU-a. To uključuje usklađivanje nacionalnog digitalnog carinskog okruženja sa standardima i zahtjevima EU-a kako bi se osigurala povezivost i interoperabilnost te omogućilo povezivanje relevantnih poduzeća s digitalnim carinskim okruženjem EU-a. Osim toga, Crna Gora mora osigurati provedbu pristupa središnjim carinskim sustavima EU-a i njihove upotrebe, uključujući integraciju u nacionalne procese i sustave.

EU poziva Crnu Goru da redovito dostavlja informacije o uvođenju potrebnih digitalnih sustava EU-a u svojem nacionalnom carinskom okruženju. Komisija će pomagati Crnoj Gori i pomno pratiti njezin napredak u provedbi programa digitalne provedbe u području carine.

EU snažno naglašava da će Crna Gora, kako bi mogla sudjelovati u jedinstvenom tržištu i carinskoj uniji, do dana pristupanja morati moći provesti relevantno carinsko zakonodavstvo i sve potrebne carinske informacijske sustave EU-a usmjerene na učinkovitu primjenu carinskog okvira. Crna Gora mora biti u mogućnosti ostvariti rezultate u pogledu carinskog zakonodavstva i informatičkih sustava do dana pristupanja jer bi se u protivnom stvorio visok rizik da se ta zemlja upotrijebi kao ulazna točka za zaobilaženje pravila carinske unije. Kako bi se spriječio takav rizik, EU će pomno pratiti pravilnu i pravodobnu provedbu razvoja i funkcionalnosti carinskih informacijskih sustava Crne Gore do pristupanja te bi u tom kontekstu Crna Gora Komisiji trebala dostavljati izvješća o napretku svakih šest mjeseci od datuma zatvaranja ovog poglavlja. Na temelju toga Komisija će redovito ocjenjivati napredak Crne Gore u ispunjavanju zahtjeva carinske unije do pristupanja.

EU ističe da se navedenim djelovanjima ispunjavaju zahtjevi iz trećeg mjerila za zatvaranje iz dokumenta AD 33/14 CONF 27.

* * *

S obzirom na navedeno, EU napominje da trenutačno nisu potrebni daljnji pregovori o ovom poglavlju.

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i njezinom provedbom nastavlja se tijekom cijelog razdoblja pregovora. EU naglašava da će posvetiti posebnu pozornost praćenju svih posebnih prethodno navedenih pitanja kako bi osigurala administrativne sposobnosti Crne Gore, potpunu pravnu usklađenost s pravnom stečevinom u svim sektorima obuhvaćenima ovim poglavljem te učinkovitu primjenu i provedbu. Posebnu pozornost treba posvetiti vezama između ovog poglavlja i drugih pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena usklađenosti zakonodavstva Crne Gore s pravnom stečevinom EU-a i njezinih provedbenih kapaciteta može se izvršiti tek u kasnijoj fazi pregovora. Uz sve informacije koje EU može zatražiti za potrebe pregovora o ovom poglavlju i koje treba dostaviti Konferenciji, EU poziva Crnu Goru da Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje redovito dostavlja detaljne pisane informacije o napretku u provedbi pravne stečevine i u jačanju svojih administrativnih kapaciteta.

S obzirom na sve navedeno, EU će, prema potrebi, ponovno razmotriti ovo poglavlje u odgovarajućem trenutku.

EU prima na znanje da Crna Gora u svojim pregovaračkim stajalištima AD 15/14 REV 2 CONF-ME 10 i AD 11/26 CONF-ME 10 prihvaća pravnu stečevinu iz poglavlja 29. kako je bila na snazi 16. travnja 2026. EU usto prima na znanje da Crna Gora izjavljuje da će nastaviti postupak usklađivanja s pravnom stečevinom i da će je biti spremna provesti do trenutka pristupanja Europskoj uniji.

Nadalje, EU podsjeća na to da bi između 16. travnja 2026. i dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina.